Вх. № 1429-НО--05/25.08.2017 г

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мариан Стоянов Върбанов, НИГГГ-БАН,

за дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност 01.06.11 “Хидробиология“на тема „СТРУКТУРНИ И ФУНКЦИОНАЛНИ ПАРАМЕТРИ НА ХИДРО-ЗООЦЕНОЗИТЕ ОТ КРАЙДУНАВСКИ ВЛАЖНИ ЗОНИ“ с автор Стефан Ангелов Казаков, редовен докторант в отдел „Водни екосистеми“ на ИБЕИ-БАН

Настоящото становище е изготвено в изпълнение на Заповед № 62/12.07.2017 г на директора на ИБЕИ-БАН за разкриване на процедура по защита и прието решение на първото заседание на НЖ от 13.07.2017 г.

Представеният ми за разглеждане дисертационен труд съдържа 201 страници, 10 броя приложения, 47 таблици, 71 фигури с обяснителен текст. Списъкът на цитираната литература включва 187 заглавия, от тях 21 на кирилица и 166 на латиница, и 24 нормативни документа. Дисертацията е представена във вид и обем, съответстващи на Изискванията към дисертационните трудове за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, прилагани в ИБЕИ – БАН. Тя е добре балансирана, основно място заемат аналитичните и синтезни глави, богато онагледена е.

Разработката е посветена на изследването на хидрозооценозите в крайдунавските влажни зони, структурата и динамиката им и особено на факторите, определящи тяхното формиране, функциониране и развитие. Особен акцент е поставен върху хидрологията на р. Дунав и особеностите на заливния режим на реката като ключов фактор за съществуването на речните екосистеми. Формулираната тема е актуална и дисертабилна.

Изложена е ясна работна хипотеза, въз основа на която са формулирани съответно цел и задачи, осигуряващи провеждането на задълбочено изследване. Избраната система от методи е съобразена с поставената цел и задачи, което е осигурило успешната реализация на дисертационния труд. Избраните обекти на изследване са представителни и осигуряват достатъчно информация за анализ, оценка и формулиране на аргументирани изводи.

Прави впечатление задълбоченият анализ на значителен брой литературни източници както при обосновката на актуалността и значимостта на изследването, така и при оценката на факторите и условията за съществуване и функциониране на изследваните съобщества. Тук и особено при реализацията на заложените задачи проличава сериозната лична ангажираност на докторанта и желанието му за провеждане на научнообосновано и стойностно изследване.

Необходимо е да се отбележи и много доброто познаване и удачния избор на приложените в работата математико-статистически методи, ГИС-технологии и съответния софтуерен инструментариум.

Специално искам да подчертая извършения подробен, целенасочен и внимателен анализ на хидрологичния режим на р. Дунав в българския участък (воден отток, нива, наноси, физико-химични характеристики), така щото да се разкрият онези негови съвременни специфики, повлияни в значителна степен от разностранна антропогенна дейност в средното и долното течение на реката.

Успешното изпълнение на поставените задачи са позволили да се получат значими, аргументирани, представителни и убедителни резултати, които са изведени в съответните изводи и научни и научно-приложни приноси. Приемам напълно формулираните приноси, но смятам, че някои от тях (главно потвърдителните) биха могли да се обединят.

Авторефератът е в обем от 30 стр. и отразява основните положения и приносните моменти на дисертацията.

Прегледът на приложена документация показва, че основните наукометрични критерии са изпълнени - публикациите по темата на дисертацията са 3 на брой, като всички са в списания с импакт фактор и докторантът е първи автор в две от тях. И трите публикации са цитирани в други научни трудове. Докторантът е представил резултати от изследванията по дисертацията си на 4 международни научни форума в България и един в Румъния. Според изискванията на Правилника за дейността на ЦО при БАН докторантската програма Стефан Казаков е осъществена

много добре като той е събрал общо 603 кредита при задължителен минимум от 250 кредита за защита.

Забележки и въпроси:

Без да омаловажавам високото качество на предложената разработка, искам да изкажа няколко забележки, възникнали при нейния прочит:

1. Смятам, че някои от термините са използвани недостатъчно прецизно като например още в първото изречение в дисертацията и автореферата „Заливните тераси на речните екосистеми съдържат....". Заливните тераси са част от морфологията на речната система, структурен елемент на речната долина и по-точно, на брега. В тях в зависимост от конкретните условия се формират съответните биоценози.
2. В работата на няколко места се подчертава ролята на глобалните изменения на климата за формирането, функционирането и трансформациите на речните екосистеми в изследвания район. Липсва обаче анализ на многогодишните тенденции в изменението на основните климатични елементи – температура на въздуха и валежи. Такава оперативна информация може да се намери, а има и доста научни публикации на български и румънски специалисти по този проблем. В тази връзка искам да задам следния въпрос: „Какво е мнението на докторанта за ролята и влиянието на климатичните промени в нашия регион през последните десетилетия върху хидро-зооценозите в крайдунавските влажни зони?".

Заключение: Въз основа на представения дисертационен материал, основан на разнообразни методи на изследване, водещи до резултати, обобщения и изводи със значителен оригинален научен и научно-приложен характер, и като смятам, че той притежава качествата на самостоятелно научно изследване и отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане, убедено изразявам своята положителна оценка и предлагам на почитаемите членове на

Научното жури да присъдят на докторанта Стефан Казаков образователната и научна степен „доктор” по научна специалност „Хидробиология”.

21.09.2017 г.

Изготвил становището:.....

(доц. д-р Мариан Върбанов)